

Quickscan natuurtoets

Voormalig Vion-terrein (locatie Vossenburcht) in Lievelede

In opdracht van Gemeente Oost Gelre

Colofon

Quickscan natuurtoets voormalig Vion-terrein (locatie Vossenburcht) in Lievelede

Opdrachtgever Gemeente Oost Gelre
Contactpersoon

Opdrachtnemer Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel

Rapportnummer 2109
Auteur
Controle
Publicatiedatum: 27 maart 2020
Foto voorblad Plangebied

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding.....	4
1.2 Doel.....	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3 Beschermd status plangebied.....	8
3.1 Gebiedsbescherming.....	8
3.2 Natuurnetwerk Nederland	8
3.3 Natura 2000.....	10
3.4 Houtopstanden	14
4 Beschermd soorten plangebied	15
4.1 Methode	15
4.2 Resultaten	16
5 Wet natuurbescherming.....	28
6 Conclusie.....	33
Bijlage 1 Impressie plangebied	35
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	36
Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten.....	44

Samenvatting

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de voorgenomen plannen, om het voormalige Vion-terrein (Park Vossenburcht) in Lievelede mogelijk te ontwikkelen tot een nieuwe woonwijk, aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen, steenmarter, vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute), kamsalamander, poelkikker, levendbarende hagedis, grote weerschijnvlinder en teunisbloempijlstaart noodzakelijk is. Uit het onderzoek zal blijken of er ontheffing noodzakelijk is. Het verlenen van de ontheffing kan pas nadat dit onderzoek is uitgevoerd en de eventuele extra maatregelen zijn genomen. Van de beschermde dagvlindersoort grote vos is aanwezigheid reeds aangetoond in het plangebied. Voor deze soort is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Daarnaast moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal tussen 15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden en/of er dient te voorkomen te worden dat broedvogels zich lokaal vestigen.

Een AERIUS-berekening is noodzakelijk voor de Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' om te bepalen of er sprake is van stikstofdepositie in de stikstofgevoelige habitattypen van deze Natura 2000-gebieden. Nadere toetsing of vergunningsaanvraag voor beschermde GNN natuurgebieden is niet aan de orde.

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om het voormalige Vion-terrein (Park Vossenburcht) in Lievelede tot een woonwijk te ontwikkelen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van Gemeente Oost Gelre. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en veldonderzoek op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet, in het kader van de Wet natuurbescherming, aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermde natuurgebieden en beschermde plant- en diersoorten. Hiervoor is in veel gevallen een gericht natuuronderzoek vereist. In eerste instantie is een quickscan natuurtoets noodzakelijk om een inschatting te kunnen maken over het effect van de plannen op beschermde natuurgebieden en soorten. Indien negatieve effecten verwacht worden is nader onderzoek noodzakelijk.

De gemeente Oost Gelre is een traject opgestart met de inwoners van de kleine kernen om de toekomstige woningbouwkansen per woonkern in beeld te brengen. Een aantal van deze locaties zijn in bezit van de gemeente, zoals het voormalig Vion-terrein in Lieveelde (nu bekend als Park Vossenburcht). Voordat de gemeente Oost Gelre met de daadwerkelijke realisatie start dienen er diverse onderzoeken, waaronder onderzoek naar beschermde flora en fauna, plaats te vinden als voorbereiding op het aan te passen bestemmingsplan. Mevrouw van de gemeente Oost Gelre is betrokken bij deze plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om hiervoor een quickscan natuurtoets uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan beschermde natuurgebieden en beschermde flora of fauna. Wanneer dit het geval is wordt vervolgens geadviseerd over het noodzakelijk vervolgonderzoek en eventuele procedurele vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Vion-terrein (Park Vossenburcht)
Plaats: Lievelede
Gemeente: Oost Gelre
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich in de noordrand van de woonkern Lievelede. Het gebied wordt globaal begrensd door de Bergstraat, Stationsstraat, het Koningsplein, de spoorlijn Winterswijk-Zutphen, een begraafplaats, dorps huis 'Bernard Vos Clubhuus' en opgaande groenstructuren (zie figuur 1 en 2). Het plangebied, waar ooit slachthuis Vos/slachterij Vion stond, is de afgelopen jaren omgevormd tot een recreatief natuurpark met vijver en wandel- en fietspaden. Daarnaast zijn in het midden van het terrein boomstronken geplaatst waar kinderen kunnen spelen, zijn delen van het terrein ingezaaid met akkerrandmengsel, is een deel in gebruik als crossbaantje en zijn er enkele solitaire bomen geplant. Grote delen van het terrein zijn braakliggend met lokaal bremstruwelen. In de oost- west- en zuidrand van het plangebied bevindt zich opgaande beplanting welke zich kenmerkt door een deels open karakter met ruigten en (verwilderde/aangeplante) tuinplanten. In het noordelijke deel van het plangebied, parallel aan het spoor, bevindt een (tijdelijke) parkeerplaats. Bebouwing is aanwezig in de vorm van een oud portiersgebouw van de voormalige slachterij en een klein schuurtje achter het portiersgebouw (zie figuur 2 en bijlage 1).

De directe omgeving bestaat uit de woonkern Lievelede met woonhuizen, een kerk en naastgelegen begraafplaats, het treinstation Lichtenvoorde-Groenlo, een spoorlijn, enkele (woon)boerderijen met erfbeplanting, agrarische percelen en het Sportpark Del Akker (zie figuur 2).

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Om het eventuele verstrend effect van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door bebouwing (woonkern), weilanden, de Christus Koningkerk met aangrenzende begraafplaats en het treinstation Lichtenvoorde-Groenlo met bijbehorende parkeerplaats en bushalte (zie figuur 2).

2.4 Geplande werkzaamheden

De gemeente Oost Gelre is voornemens om woningen te bouwen in haar gemeente om de leefbaarheid in de kleine kernen te verhogen. Na een jarenlange periode, waarin het aantal woningtransacties beperkt was en prijzen kelderden, zit de woningmarkt weer in de lift. Inmiddels zijn de effecten hiervan ook zichtbaar in de gemeente Oost Gelre. Er is op dit moment nauwelijks woningaanbod. Om die reden is er een intensief traject opgestart met de inwoners van de kleine kernen om de toekomstige woningbouwkansen per kern in beeld te brengen. Een aantal van deze locaties zijn in bezit van de gemeente, zo ook het voormalig Vion-terrein in Lievelde (nu bekend als Park Vossenburcht). Voordat de gemeente Oost Gelre met daadwerkelijke realisatie start dienen er diverse onderzoeken plaats te vinden als voorbereiding op het aan te passen bestemmingsplan.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood), bron: Provincie Gelderland (2020).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood omkaderd) en het onderzoeksgebied (geel), bron: Provincie Gelderland (2020).

3 Beschermd status plangebied

3.1 Gebiedsbescherming

In Nederland bestaat het Natuurnetwerk Nederland. Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In paragraaf 3.2 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming gaat over gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft de gebiedsbescherming beschermt de Wet natuurbescherming Natura 2000-gebieden. Dit is een Europees, samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.3 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Conclusie

Het plangebied ligt niet in het GNN/NNN. De kernkwaliteiten van het GNN/NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2.2 Natuurnetwerk

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland worden in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk genoemd. In het Gelders Natuurnetwerk komen twee natuurcategorieën voor: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO).

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het GNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

Groene Ontwikkelzones (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

3.2.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in het GNN of in een GO (zie figuur 3). Enkele gebieden, waaronder diverse bospercelen, houtsingels en natuurterreinen ten noorden en westen van het plangebied, zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Diverse agrarische percelen en bosschages rondom deze gebieden zijn verder aangewezen als GO. Het dichtstbijzijnde GNN natuurgebied zijn enkele voetbalvelden op het Sportpark Del Akker. Dit gebied ligt op circa 35 meter afstand van het plangebied en wordt van het plangebied gescheiden door de spoorlijn Winterswijk-Zutphen en een houtsingel.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het GNN, bron: Provincie Gelderland 2020.

3.3 Natura 2000

3.3.1 Conclusie

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de fysieke afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring of lichtverstoring zijn op voorhand uit te sluiten, met uitzondering van stikstofdepositie. Een AERIUS¹-berekening zal uitwijzen of er significante negatieve effecten zijn op het Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' en het 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld'.

Voor het Duitse Natura 2000-gebied 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' geldt dat, indien de toename van de stikstofdepositie hoger is dan de daar gehanteerde grenswaarde, dan dient het Nederlandse bevoegd gezag in overleg met het bevoegd gezag in Duitsland te bepalen of en onder welke voorwaarden toestemming kan worden verleend. De aanvraag zal dan in ieder geval een aanvullende passende beoordeling moeten omvatten.

3.3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. De Wet natuurbescherming beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Voor activiteiten die significante, negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig.

3.3.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied 'Korenburgerveen' ligt op circa 3,7 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 4). Op iets grotere afstand van het plangebied (circa 7,1 kilometer) bevindt zich het Duitse Natura 2000-gebied 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' (zie figuur 6). Andere Natura 2000-gebieden, waaronder de natuurgebieden 'Bekendelle' en 'Wooldse Veen' liggen op grote afstand (vanaf circa 9,8 kilometer) van het plangebied. Door de fysieke afstand tussen het plangebied en de betreffende Natura 2000-gebieden en het ontbreken van een ecologische binding met deze Natura 2000-gebieden worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering en door

¹ Het rekeninstrument berekent de stikstofdepositie als gevolg van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden. AERIUS rekt voor alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en voor alle sectoren die stikstof uitstoten, waaronder landbouw, industrie en verkeer & vervoer.

indirecte verstoringsfactoren als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring of lichtverstoring.

De geplande ruimtelijke ontwikkeling heeft mogelijk wel een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening zal moeten uitwijzen of er significante negatieve effecten zijn.

Stikstofdepositie

Stikstof is één van de grootste obstakels bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. In veel Natura 2000-gebieden, waaronder 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld', is de overbelasting door stikstofdepositie een groot probleem voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats. Een aantal van de habitattypen en doelsoorten in de Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' zijn gevoelig voor depositie van stikstof (bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000).

Korenburgerveen

Voor het Korenburgerveen zijn onderstaande specifieke instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd:

Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen:

- **H3130 Zwakgebufferde vennen:** behoud oppervlakte en behoud kwaliteit;
- **H6230 Heischrale graslanden:** behoud oppervlakte en behoud kwaliteit;
- **H6410 Blauwgraslanden:** uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit;
- **H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap):** uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit;
- **H7120 Herstellende hoogvenen:** behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit;
- **H7140A Overgangs- en trilvenen:** behoud oppervlakte en behoud kwaliteit;
- **H7210 Galigaanmoerassen:** behoud oppervlakte en behoud kwaliteit;
- **H91D0 Hoogveenbossen:** behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit;
- **H91E0C Vochtige alluviale bossen:** behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Instandhoudingsdoelstelling Habitatrichtlijnsoort

- **H1166 Kamsalamander:** uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld

Voor het Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld zijn de volgende habitattypen aangemeld:

- **H4010 Vochtige heiden:** Behoud en ontwikkeling vochtige heide met karakteristieke vegetatie en fauna;
- **H4030 Droge heiden:** Behoud en ontwikkeling droge heide met karakteristieke vegetatie en fauna;

- **H7120 Herstellende hoogvenen:** Behoud en borging hoogveenrelicten met typische flora en fauna;
- **H7140 Overgangs- en trilveen:** Behoud en ontwikkeling van habitats behorende tot de overgangs- en trilvenen met hoogveenvegetatie en zeggen op veen en typische fauna;
- **H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen:** Behoud en ontwikkeling pioniervegetaties met typische vegetatiestructuur, vegetatie en fauna;
- **H91D0 Hoogveenbossen:** Behoud en ontwikkeling van hoogveenbos en typische flora en fauna in verschillende successiefasen en standplaats;
- **H9190 Oude eikenbossen:** -

Dit Natura 2000-gebied is verder aangewezen voor de volgende instandhoudingsdoelen:

- **H1166 Kamsalamander:** behoud en stimulering van het leefgebied van deze soort.

Realisatiefase

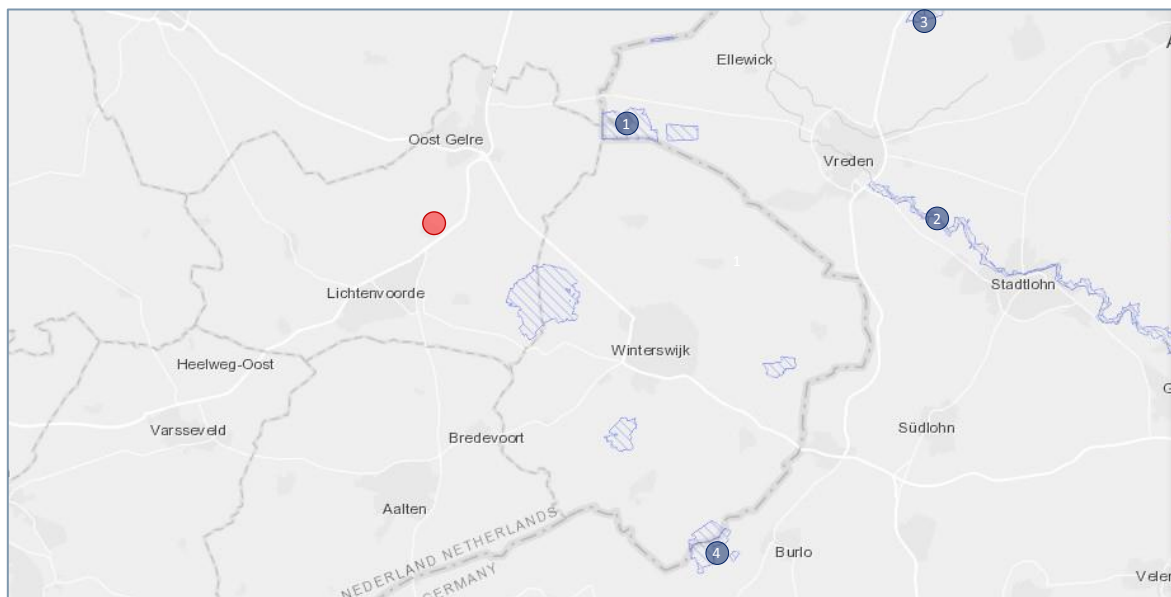
De tijdelijke toename van verkeer (tijdens de kap-, sloop- en bouwfase) kan resulteren in extra emissie van stikstof op nabijgelegen gevoelige habitats. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie zijn zonder AERIUS-berekening niet op voorhand uit te sluiten.

Gebruiksfase

Er is sprake van een toename van stikstofdepositie door de ingebruikname van de woonwijk, bijvoorbeeld als gevolg van extra verkeersbewegingen voor de bewoners. De exacte hoeveelheid uitstoot is afhankelijk van het aantal woningen dat er gebouwd gaan worden en de bijhorende extra verkeersbewegingen. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie zijn zonder AERIUS-berekening niet op voorhand uit te sluiten.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van nabijgelegen Natura 2000-gebieden (groen), bron: Provincie Gelderland (2020).

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van nabijgelegen Duitse Natura 2000-gebieden (blauw gearceerd), bron: European Environment Agency (2020).
 1. Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld. 2. Berkel. 3. Schwattet Gatt. 4. Burlo-Vardingholter Venn und Entenschlatt.

3.4 Houtopstanden

3.4.1 Conclusie

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

3.4.2 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Als men voornemens is houtopstanden te kappen die onder de Wet natuurbescherming vallen dan moet een kapmelding bij de provincie Gelderland worden ingediend. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist.

3.4.3 Plangebied

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Lievelede. Van beschermde houtopstanden (bos van minimaal 10 are en/of bomenrijen van minimaal 21 bomen buiten de bebouwde kom) is geen sprake. Een kapmelding bij de provincie Gelderland is dan ook niet aan de orde.

4 Beschermden soorten plangebied

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en een gericht veldonderzoek.

4.1.1 Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFD zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFD is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna met meer dan 100 miljoen waarnemingen. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. In de NDFD is voor het onderzoeksgebied gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten.

4.1.2 Veldonderzoek

Een onderzoeker van Staring Advies onderzocht het plangebied om een inschatting te maken van de beschermde soorten die aanwezig zijn en om beschermde flora en fauna waar te nemen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
	1	17-03-2020	13:00 uur	Onbewolkt, droog, 12°C, windkracht 2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied geen melding van beschermde plantensoorten.

Broedvogels

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van diverse beschermde vogelsoorten. Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen wel een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Van de in de omgeving waargenomen boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespindief zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis en vos².
- Internationaal beschermde soorten: gewone dwergvleermuis, gewone / bruine grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en tweekleurige vleermuis.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde amfibieënsoorten en één beschermde reptielensoort. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en levendbarende hagedis².
- Internationaal beschermde soorten: kamsalamander en poelkikker.

² Deze soorten zijn, met uitzondering van bunzing, eekhoorn, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, levendbarende hagedis en steenmarter, in de provincie Gelderland vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Ongewervelde dieren

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van enkele beschermde dagvlindersoorten en één nachtvlindersoort. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder².
- Internationaal beschermde soorten: teunisbloempijlstaart.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat grotendeels uit braakliggend terrein met langs de oost-, west- en zuidgrens van het plangebied opgaande groenstructuren. De natuurlijke vegetatie in het centrale deel van het plangebied wordt bepaald door soorten van droge tot vochtige (matig) voedselrijke omstandigheden als boerenwormkruid, duizendblad, jakobskruiskruid, margriet, teunisbloem sp., vaste lupine, watermunt, zachte ooievaarsbek en het zeldzame kandelaartje. Verspreid worden hier enkele bremstruwelen aangetroffen. De opgaande bosschages worden gekenmerkt door diverse wilgensoorten als bos- en schietwilg, afgewisseld door gewone es, ruwe berk en zomereik. De struiklaag is hier matig ontwikkeld met, naast eenstijlige meidoorn en gewone vlier, verschillende (verwilderde en/of aangeplante) tuinplanten als Japanse sierkwee, laurierkers en rode ribes. De lokaal aanwezige kruidlaag is soortenarm en wordt hier bepaald door grote brandnetel, hondsdraf, kleeftkruid, klimop, maarts viooltje en winterpostelein. In en langs de vijver ontbreekt enige oevervegetatie vrijwel. Op de muren van het portiersgebouw gebouwen zijn geen bijzondere of beschermde muurplanten aangetroffen.

Kandelaartje

In het plangebied is het, in deze regio zeldzame, kandelaartje aangetroffen (zie foto 1 en 2). Kandelaartje is een eenjarige pionier op open, droge voedselarme plaatsen op kalkrijke zandgrond of kalkrijk stenig substraat. In het binnenland wordt ze vaak aangetroffen op de stenige substraten van spoorwegterreinen, zoals in het plangebied. De geplande ruimtelijke ontwikkeling zal waarschijnlijk tot het verdwijnen van de groeiplaats leiden.

De NDDF (zie paragraaf 4.2.1) maakt geen melding van het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied en de directe omgeving. Ze worden in het plangebied ook verwacht omdat er geen geschikte groeiplaatsen zijn, zo blijkt uit het veldonderzoek.

Foto 1. Kandelaartje.

Foto 2. Groeilocatie kandelaartje in plangebied (rechts tegen muurtje).

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van de quickscan natuurtoets. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving: ekster, goudvink, grote bonte specht, houtduif, huismus, kauw, koolmees, merel, pimpelmees, roodborst, tjiftjaf, vink, winterkoning en zwarte kraai. De opgaande groenstructuren zijn geschikt als nestlocatie voor enkele van de tijdens het veldbezoek aangetroffen vogelsoorten, waaronder houtduif, merel en vink. De bremstruwelen en een enkele ruigere rand is geschikt als nestlocatie voor grasmus en heggemus. De vijver is, door het vrijwel ontbreken van enige oever- en watervegetatie, slechts marginaal geschikt als nestlocatie voor een enkele algemene watervogelsoort als meerkoet en wilde eend.

Jaarrond beschermde nesten

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief, waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd zijn (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn, uitgezonderd de huismus, geen jaarrond beschermde vogelsoorten in het plangebied en in de directe omgeving waargenomen.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief

Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen in het onderzoeksgebied. Ook zijn geen (recent) gebruikte (roeken)nesten of andere gebruikssporen (veren, uitwerpselen, braakballen, etc.) aangetroffen. Door de ligging van het plangebied nabij bebouwing en in de rand van de woonkern Lievelede, de beperkte aanwezigheid van opgaande, robuuste groenstructuren en het grotendeels open karakter (braakland) wordt deze locatie ongeschikt geacht als vaste rust- en verblijfplaats voor boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief. Incidenteel kan een rustend, jagend of overvliegend exemplaar van boomvalk, buizerd, ransuil, roek en sperwer in het plangebied worden waargenomen.

De nabijgelegen bosschages en een enkele nabijgelegen solitaire boom of bomengroep ten noorden van het plangebied zijn potentieel geschikt als nestlocatie voor een roofvogelsoort als boomvalk, buizerd en sperwer.

Gierzwaluw

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde, gebouwbewonende vogelsoort bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek is op deze soort niet in het plangebied of in de directe omgeving hiervan waargenomen. Tijdens de winterperiode verblijven gierzwaluwen echter niet in Nederland en bevinden zich nog in hun overwinteringsgebied in Afrika. Het te renoveren portiersgebouw is merendeels voorzien van een plat dak en herbergt geen geschikte verblijfruimtes / nestlocaties voor de gierzwaluw. Incidenteel gebruik van het plangebied door een enkele jagende of overvliegende gierzwaluw is wel mogelijk. Het plangebied is niet van essentieel belang voor de functionaliteit van het leefgebied van de gierzwaluw.

Grote gele kwikstaart

In het plangebied ontbreekt het aan geschikte broedgelegenheden voor de grote gele kwikstaart. Half-natuurlijke beken en andere waterlopen zijn het belangrijkste habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk nabij het water wordt uitgekozen. Deze broedlocaties en geschikt habitat ontbreken in het plangebied. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegende of rustende grote gele kwikstaart in het plangebied aangetroffen worden.

Huismus

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de huismus bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek is deze soort niet in het plangebied maar wel bij nabijgelegen woonhuizen waargenomen. Het te renoveren portiersgebouw is merendeels voorzien van een plat dak en herbergt geen geschikte verblijfplaatsen / nestlocaties voor de huismus. De in het plangebied aanwezige opgaande groenstructuren zijn geschikt als rust- en schuilplaats voor de huismus en enkele delen zijn ook geschikt als foerageergebied en om zandbaden te nemen. Incidenteel gebruik door een enkele rustende, schuilende, foeragerende en zandbadende huismus is hier mogelijk. Het plangebied is echter niet van essentieel belang voor de functionaliteit van het leefgebied van de huismus. De directe omgeving, waaronder de woningen in het plangebied, voorziet ruim in geschikt alternatief foerageergebied, locaties waar gerust en geschuild kan worden als coniferen- en laurierkershagen en waar gebaad kan worden, zoals zandige plekken in tuinen en groenstroken.

Kerkuil en steenuil

Door de afwezigheid van speciale nestkasten en sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen, veren of krijtstrepen, worden hier geen nestlocaties van de kerk- en steenuil verwacht. In de omgeving van het plangebied bevinden zich enkele (woon)boerderijen met vrij toegankelijke agrarische opstallen welke mogelijk als nestlocatie gebruikt kunnen worden. Rondom deze potentiële nestlocaties is ruim voldoende geschikt leefgebied voorhanden en het plangebied maakt slechts een marginaal onderdeel uit van dit leefgebied. Incidenteel kan dan ook een enkel jagent exemplaar van zowel de kerk- als de steenuil in het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake.

Ooievaar

Tijdens het veldbezoek zijn geen ooievaars aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is niet geschikt als nestlocatie voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegend exemplaar in het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Slechtvalk

Nestkasten in hoge gebouwen, oude nesten van roofvogels en kraaien in open agrarisch gebied en hoogspanningsmasten worden door de slechtvalk als nestlocatie gebruikt. Deze

locaties ontbreken in het plangebied. Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de slechtvalk in het plangebied. Incidenteel gebruik van het plangebied door een foeragerende of overvliegende slechtvalk is mogelijk. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten is het plangebied eveneens niet van belang als nestlocatie of essentieel leefgebied.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van konijn (uitwerpselen), mol (molshopen) en muizen (holletjes) aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor diverse soorten grondgebonden zoogdiersoorten als bunzing, eekhoorn, egel, haas, konijn, mol, steenmarter en diverse (spits)muizensoorten. Voor deze soorten geldt, met uitzondering van de bunzing, eekhoorn en steenmarter, in provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van deze strikt beschermde soorten bekend (bron: NDFF).

Kleine marterachtigen als bunzing

Na de provincie Noord-Brabant en Noord-Holland zijn ook in de provincie Gelderland per 1 maart 2019 de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel niet meer vrijgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat bij bepaalde activiteiten onderzocht dient te worden of deze activiteiten schadelijk kan zijn voor de rustplaatsen van deze kleine marterachtigen of dat dieren worden gedood.

De NDFF vermeldt het voorkomen van de bunzing voor de omgeving van het plangebied. Overige kleine marterachtigen als hermelijn en wezel worden in de NDFF voor de ruime omgeving vermeld.

De bunzing leeft bij voorkeur in kleinschalige en afwisselende cultuurlandschappen en natuurgebieden. Belangrijke elementen in het leefgebied zijn een combinatie van kleine wateren en landschapselementen, zoals rietzomen, ruigten, houtwallen en greppels. Soms komt de bunzing ook voor in steden en dorpen met een natuurlijk karakter, zoals parken, braakliggend terrein, tuinen, etc.

De bunzing maakt zijn nestplaats onder andere in houtstapels, takkenhopen en soms in een hol in de grond. Ook worden oude schuurtjes, stallen en andere bouwwerken bewoond. De rustplaats wordt gemaakt in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das, maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels.

Kleine marterachtigen als de bunzing zijn actieve jagers en hebben meerdere jachtgebieden nodig in de directe omgeving van hun verblijfplaatsen. Dichte begroeiing, rommelhoekjes, holtes en kieren vormen het jachtgebied, evenals natuurgrasland,

extensief beweide percelen, braakliggende terreinen en akkerranden. Deze terreinen moeten via verbindingzones bereikbaar zijn vanaf de nest- en verblijfplaats en in voldoende mate binnen het territorium beschikbaar zijn.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de bunzing en eventueel hermelijn en/of wezel. Verspreid in het plangebied bevinden zich takkenhopen, diverse mols- en muizenholen, greppelranden en boomwortels, welke potentieel geschikt zijn als nest- en verblijfplaats (zie foto's 3 t/m 6). De in het onderzoeksgebied aanwezige (lijnvormige) structuren, waaronder diverse bosschages, ruigtevegetaties, oeverzone van de vijver en beukenhagen kunnen (eveneens) als foerageergebied gebruikt worden door kleine marterachtigen.

Foto 3. Zandbult met diverse muizenholen: potentieel geschikte nest- en verblijfplaats en foerageergebied voor kleine marterachtigen en steenmarter.

Foto 4. Bosrand met takkenhopen: potentieel geschikte nest- en verblijfplaats en foerageergebied voor kleine marterachtigen en steenmarter.

Foto 5. Bosschages op grondwal langs de zuidzijde van het plangebied: potentieel geschikte nest- en verblijfplaats en foerageergebied voor kleine marterachtigen en steenmarter.

Foto 6. Oeverzone van vijver: potentieel geschikt foerageergebied voor bunzing en eventueel andere (kleine) marterachtigen.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns waargenomen en in de aanwezige geïnspecteerde bomen zijn geen boomnesten vastgesteld. Door het ontbreken van bomen met eekhoornnesten beperkt het gebruik van het plangebied zich hooguit tot een enkel

rondzwervend of foeragerend exemplaar. De aanwezigheid van een vaste verblijfplaats in het plangebied is uit te sluiten.

Steenmarter

De NDFF vermeldt het voorkomen van de steenmarter in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de steenmarter. In het plangebied zijn diverse opgaande groenstructuren, ruigtevegetaties, bosjes e.d. aanwezig waar de steenmarter kan foerageren, rusten en schuilen. Het portiersgebouw en het schuurtje net ten zuiden van het portiersgebouw zijn beide vrij toegankelijk en kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn beide gebouwen geïnspecteerd op aanwezigheid van steenmarters en sporen hiervan. Deze zijn hier niet aangetroffen. Echter het portiersgebouw is deels met een hek afgesloten en een nauwkeurige inspectie op eventueel aanwezige steenmartersporen was niet overal mogelijk. Gelet hierop kan worden gesteld dat beide gebouwen eventueel als vaste rust- en verblijfplaats in gebruik kunnen zijn door de steenmarter.

Overige strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige strikt beschermde grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

De NDFF maakt melding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en tweekleurige vleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

In de te renoveren portiersgebouw zijn diverse openingen te vinden die toegang bieden tot geschikte verblijfsruimten voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en eventueel laatvlieger. De openingen bieden toegang tot mogelijke geschikte verblijfsruimten onder dakplaten, achter gevelplaten en in andere donkere, beschutte ruimten aan de binnenzijde van het gebouw.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig met voor vleermuizen geschikte holtes aanwezig. Geschikte verblijfsruimten voor boombewonende vleermuizen als gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis dan ook niet te verwachten.

Vliegroutes en foerageergebied(en) van vleermuizen

Het plangebied is door de aanwezigheid van groenstructuren, ruigteranden en water geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten. Het is daarom niet uit te sluiten dat het verwijderen/aantasten van de aanwezige groenstructuren en vijver een negatief effect kan hebben op (essentieel) foerageergebied en mogelijk een vliegroute. Verder kan met name toename van (kunst)licht tijdens de bouw- en gebruiksfase van het plangebied zorgen voor een significant negatief effect.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende (parende) exemplaren en eisnoeren van de gewone pad in de vijver aangetroffen (zie foto 7 en 8). Overige beschermde amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar deze zijn deels nog in winterrust op het moment van het veldbezoek. De NDFF meldt de beschermde bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en poelkikker voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Open water in de vorm van de vijver is in het plangebied aanwezig en voortplanting van overige weinig kritische en algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander wordt in het plangebied verwacht. Het plangebied is verder geschikt als landbiotoop voor een enkele weinig kritische en algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Een zomer- en/of winterverblijfplaats van deze amfibieënsoorten kan men in het plangebied verwachten. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast is het voorkomen van de strikt beschermde kamsalamander en poelkikker niet uit te sluiten.

Kamsalamander en poelkikker

Beide strikt beschermde soorten zijn bekend van een aantal locaties in de wijde omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Het voortplantingswater wordt gevormd door vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, half beschaduwde, iets voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie als in visvrije grotere poelen, vijvers, gebufferde vennen en leemputten. De in het plangebied aanwezige vijver herbergt geen (goed ontwikkelde) water- en oevervegetatie en tijdens het veldbezoek zijn hier enkele groepen van (kleine) vissen aangetroffen. Echter recentelijk zijn in de vijver enkele roepende poelkikkers vastgesteld. Dit indiceert dat de vijver, al zij het marginaal, geschikt is als voortplantingswater voor poelkikker en eventueel kamsalamander.

Foto 7. Parende gewone padden en eisnoeren van de gewone pad in de vijver.

Foto 8. Vijver: potentieel geschikte voortplantingsbiotoop voor de poelkikker en mogelijk kamsalamander.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen. Deze zijn echter ook in winterrust op het moment van het veldbezoek. De NDFF meldt de strikt beschermde levendbarende hagedis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Levendbarende hagedis

De NDFF meldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van de strikt beschermde levendbarende hagedis. De soort heeft zijn leefgebied bij structuurrijke zonbeschenen dopheide vegetaties, structuurrijke zonbeschenen bosranden en bij schrale wegbermen met struikhei. Er zijn geen waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis in het plangebied of in direct aangrenzende delen. De dichtstbijzijnde waarnemingen van levendbarende hagedis zijn op circa 500 meter ten zuiden van het plangebied. De bremstruwelen en de hieraan grenzende zonbeschenen vegetaties en zanderige plekken (zie foto 9 en 10) vormen een potentieel geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

Foto 7. Bremstruweel grenzend aan crossbaantje in noordrand plangebied: potentieel geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

Foto 8. Bremstruweel in het westelijke deel van het plangebied: potentieel geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

Vissen

De vijver is geschikt als leefgebied voor diverse soorten algemene vissoorten, zoals baars, blankvoorn, driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars. Beschermde vissoorten, als de in de wijde omgeving aangetroffen beekprik en grote modderkruiper, worden hier niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied.

Ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek is de beschermde grote vos (dagvlinder) in het plangebied aangetroffen. Verder zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen, maar deze zijn echter op het moment van onderzoek (maart) ook grotendeels (nog) niet actief. De NDFF vermeldt het voorkomen van de beschermde grote vos, grote weerschijnvlinder,

kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Grote vos en grote weerschijnvlinder

In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze vlindersoorten bekend (bron: NDFF). De grote vos is tijdens het veldbezoek waargenomen en de grote weerschijnvlinder kan in het plangebied verwacht worden door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Beide vlindersoorten gebruiken onder andere (bos)wilgen als waardplant. Verspreid over het plangebied zijn zowel solitaire zonbeschenen boswilgen als groepjes van (bos)wilgen in de halfschaduw aangetroffen (zie foto 9 en 10). Naast waardplant voor de rupsen worden met name de vrijstaande (bos)wilgen ook door de mannetjes van de grote weerschijnvlinder als territorium gebruikt. Deze territoria liggen vaak rond markante, hoge bomen in de bosrand en soms wordt jaren achtereen dezelfde boom gebruikt. De buitenste takken dienen vaak als uitzichtpunt en indringers worden verjaagd. Vrouwtjes vliegen 's middags naar zulke bomen om mannetjes te ontmoeten en lokken hen mee naar de boomkruin om te paren. Het plangebied is hierdoor potentieel geschikt als leefgebied van de grote weerschijnvlinder en voortplanting van deze soort kan hier verwacht worden. De grote vos is vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. Het plangebied voldoet aan de eisen van het functioneel leefgebied van de grote vos. De aanwezigheid van de, het tijdens het veldbezoek aangetroffen, grote vos duidt op de mogelijke aanwezigheid van een populatie in het plangebied.

Foto 9. Boswilg in oostrand plangebied: waardplant van de grote weerschijnvlinder en mogelijk grote vos..

Foto 10. Markante, hoge boswilg in de bosrand: potentieel geschikt territorium voor de grote weerschijnvlinder.

Kleine ijsvogelvlinder

In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze vlindersoort bekend (bron: NDFF). De kleine ijsvogelvlinder wordt in het plangebied niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied in de vorm van oudere, vochtige loofbossen met kamperfoelie. In het bosgebied Besselinkschans, ten oosten van het plangebied, is lokaal wel geschikt leefgebied aanwezig en aanwezigheid van een populatie

van de kleine ijsvogelvlinder is hier mogelijk. Incidenteel kan een rondzwervend exemplaar in het plangebied aangetroffen worden.

Teunisbloempijlstaart

Uit de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van deze strikt beschermde nachtvlindersoort bekend (bron: NDFF). De teunisbloempijlstaart is Europees beschermd via de Habitatrictlijn. Het leefgebied van de teunisbloempijlstaart bestaat voornamelijk uit vochtige open plekken in bossen en bosranden, vooral in rivierdalen. De soort wordt echter ook gevonden op zandige, braakliggende en ruderaal terrein in en rond het stedelijk gebied. Waardplant van deze nachtvlinder is de teunisbloem, maar de rupsen worden ook op andere planten uit de familie Onagraceae aangetroffen. De vlinders vliegen in mei-juni, de rups leeft van juni tot september op de waardplant en van september tot mei verblijft de soort als pop in de strooisellaag (bron: Vlinderstichting). Verspreid over het plangebied zijn diverse rozetten en uitgebloeide bloemstengels van teunisbloem aangetroffen (zie foto 11 en 12). Het plangebied is hierdoor potentieel geschikt als leefgebied van de teunisbloempijlstaart en voortplanting van deze soort kan hier verwacht worden.

Foto 11. Rozetten van teunisbloem: waardplant van de teunisbloempijlstaart.

Foto 12. Rozetten en uitgebloeide bloemstengels van teunisbloem: waardplant van de teunisbloempijlstaart.

5 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd.

In dit hoofdstuk wordt vastgesteld of beschermde soorten flora en fauna aanwezig zijn of verwacht worden op de locatie. Vervolgens wordt bepaald of ze mogelijk nadelige effecten kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. Deze effecten worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). Wanneer de Wet natuurbescherming (mogelijk) wordt overtreden wordt geadviseerd over het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing.

Flora

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Uit de NDFP zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend geworden uit het plangebied. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten en/of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming (Vogelrichtlijn). Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif

Het onderzoeksgebied is ongeschikt als nestlocatie voor soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals de uit de omgeving bekende boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif, vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het onderzoeksgebied behoort ook niet tot het essentieel leefgebied van deze of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Incidenteel gebruik van het plangebied door één van de soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn is mogelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor diverse soorten beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als bunzing, egel, haas, konijn, mol, steenmarter en diverse (spits)muisensoorten, en wordt mogelijk incidenteel doorkruist door eekhoorn. Voor deze soorten geldt, met uitzondering van bunzing, eekhoorn en steenmarter, in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen.

Kleine marterachtigen als bunzing

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn strikt beschermd in de provincie Gelderland. Het voorkomen is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het plangebied voldoet aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing en eventueel hermelijn en wezel. Er zijn alleen enkele waarnemingen van de bunzing bekend uit de omgeving van het plangebied. Van de hermelijn en wezel zijn waarnemingen bekend op ruime afstand van het plangebied. Het is niet uitgesloten dat het plangebied behoort tot het leefgebied van de bunzing en mogelijk ook hermelijn en/of wezel. Het opnieuw inrichten van het plangebied kan in dat geval leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats van de bunzing en eventueel hermelijn en/of wezel. Om de aan- of afwezigheid van deze soorten vast te stellen moet een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel)'. Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken.

De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het plangebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden (zoals kappen, graven, bouwen, etc.) gaat uitvoeren.

Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen is daarom niet afhankelijk van de omvang van het onderzoeksgebied, maar moet worden bepaald aan de hand van de aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingzones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen moeten gedurende de looptijd van het onderzoek (maart tot en met

augustus) ingezet worden in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen.

Eekhoorn

Het voorkomen van de beschermde eekhoorn is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Nader onderzoek naar het voorkomen van de eekhoorn of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat het plangebied behoort tot het leefgebied van de steenmarter, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is.

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is uitgebreid sporenonderzoek tijdens de voortplantingsperiode (april – juli) noodzakelijk. Hierbij kan eventueel een cameraval ingezet worden. Onderzoek naar de steenmarter kan gecombineerd worden met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen andere soortgroepen.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging.

Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja → Nader onderzoek naar kraam-, zomer-, paar- en (massa)winterverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

2. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3a. Worden er struiken, gewassen, bomen of andere elementen verwijderd of aangetast die deel uitmaken van een essentieel foerageergebied en/of vliegroute?

Ja → Nader onderzoek naar vliegroutes is noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk aangezien het niet uit te sluiten is dat door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, (essentieel) foerageergebied en eventueel vliegroute worden aangetast.

Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen, (essentieel) foerageergebied en vliegroute van de te verwachten soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 5 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 3 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal 2 bezoeken in de periode 15 mei – 15 juli, en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

Amfibieën

Het voorkomen van de strikt beschermde kamsalamander en poelkikker is niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soorten voorkomen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Kamsalamander

Het voorkomen van de kamsalamander is het beste vast te stellen door in het voorjaar (april – juni) naar eitjes te zoeken in de voortplantingswateren. Daarnaast dient in de periode april – augustus naar juveniele en adulte exemplaren gezocht te worden met het schepnet (bron Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus).

Poelkikker

Om vast te stellen of de soort aanwezig is moet conform het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2 maal in de periode 1 mei – 1 augustus naar kooractiviteit geluisterd worden, bij voorkeur in combinatie met het vangen en determineren van volwassen exemplaren in dezelfde periode.

Overige amfibieënsoorten

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn overige beschermde amfibieën, met uitzondering van enkele algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, niet te verwachten in het plangebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Reptielen

Het voorkomen van de beschermde levendbarende hagedis is niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soort voorkomt in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Levendbarende hagedis

Het plangebied met zijn zonbeschenen randen, zandige plekken en opslag van brem is geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis. Om te bepalen of de levendbarende hagedis voorkomt in het plangebied zijn 3 veldbezoeken in de periode half april tot eind mei noodzakelijk.

Vissen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde vissen niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

Ongewervelde dieren

Het voorkomen van de strikt beschermde grote weerschijnvlinder en teunisbloempijlstaart is niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soorten voorkomen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen. Van de grote vos is al aangetoond dat deze in het plangebied voorkomt.

Grote vos

Het voorkomen van de beschermde grote vos is ontheffingsplichtig wanneer voortplanting in het plangebied verwacht kan worden. Hiervan is zeer waarschijnlijk sprake van in het plangebied. Het verwijderen van de aanwezige opgaande groenstructuren, inclusief waardplanten, is daardoor ontheffingsplichtig. Op basis van het tijdens het veldbezoek aangetroffen exemplaar, kan men er vanuit gaan dat het plangebied als functioneel leefgebied van de soort fungeert waardoor een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Grote weerschijnvlinder

Om de aan- of afwezigheid van de grote weerschijnvlinder aan te tonen is de onderzoeksinspanning bepaald aan het gedrag van deze soort. Het aantal vlinders op de bekende vliegplaatsen van de grote weerschijnvlinder is vaak laag. Om de trefkans te vergroten en hiermee de aanwezigheid van aan te tonen dienen twee veldbezoeken in de periode half juni - begin augustus uitgevoerd te worden.

Teunisbloempijlstaart

De aanwezigheid van deze strikt beschermde nachtvlindersoort is het beste vast te stellen door in de periode juni-september naar volgroeide rupsen te zoeken. Hiervoor dienen twee veldbezoeken in uitgevoerd te worden.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets kan de volgende conclusie worden getrokken:

Beschermde natuurgebieden

Natuurnetwerk (GNN)

Het plangebied ligt niet in het GNN. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden niet aangetast door de geplande inrichting. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de fysieke afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven door directe verstoringsfactoren verwacht. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren zijn op voorhand uit te sluiten, met uitzondering van stikstofdepositie. Significante negatieve effecten door stikstofdepositie op gevoelige habitats van de Natura 2000-gebieden 'Korenburgerveen' en 'Zwillbrocker Venn u. Ellewicker Feld' in de kap-, sloop-, bouw- en gebruiksfase van het plangebied zijn niet op voorhand uit te sluiten. Een AERIUS-berekening is daarom noodzakelijk.

Beschermde flora en fauna

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soort(groep)en:

- Kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel
- Steenmarter
- Vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute)
- Kamsalamander
- Poelkikker
- Levendbarende hagedis
- Grote weerschijnvlinder
- Teunisbloempijlstaart

Er moet verder rekening worden gehouden met broedvogels. Activiteiten als het kappen en verwijderen van bomen en struiken moeten zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**
- 3 **Beschermde plant- en diersoorten**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, ontworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). Nog niet duidelijk is of er weer een lijst met jaarrond beschermde vogelnesten komt en/of dat de huidige lijst blijft gelden.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/Richtlijn
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Weekdieren	HR IV
bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bever	<i>Castor fiber ssp. albicus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
boomkikker	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brandts vleermuis	<i>Myotis brandti ssp. brandti</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
donker pimperlblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
franjestaat	<i>Myotis nattereri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV

gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	HR IV
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
gladde slang	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus ssp. austriacus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
grote vuurvliinder	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Insecten- dagvlinders	Bern II, HR IV
hamster	<i>Cricetus cricetus ssp. canescens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	Bern II, HR IV
hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	HR IV
heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vissen	HR IV
ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Sporenplanten- varens	Bern I
knoflookpad	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Zaadplanten	Bern I
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale</i>	Insecten-libellen	Bern II
muurhagedis	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus ssp. arenicola</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
otter	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	Bern II, HR IV
pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Weekdieren	HR IV
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Amfibieën	HR IV
rivierrombout	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
steur	<i>Acipenser sturio</i>	Vissen	Bern II, HR IV
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Insecten-nachtvlinders	Bern II, HR IV
tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vale vleermuis	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
watervleermuis	<i>Myotis daubentoni ssp. daubentoni</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
wilde kat	<i>Felis silvestris ssp. silvestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
zandhagedis	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/ Richtlijn
appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes</i>	Vogels	Bern II
baardman	<i>Panurus biarmicus ssp. biarmicus</i>	Vogels	Bern II
bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Vogels	Bern II
bijeneter	<i>Merops apiaster</i>	Vogels	Bern II
blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Vogels	Bern II
blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Vogels	Bern II
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica ssp. rustica</i>	Vogels	Bern II
bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Vogels	Bern II
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca</i>	Vogels	Bern II
boomklever	<i>Sitta europaea ssp. caesia</i>	Vogels	Bern II
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha</i>	Vogels	Bern II
boompieper	<i>Anthus trivialis ssp. trivialis</i>	Vogels	Bern II
boomvalk	<i>Falco subbuteo ssp. subbuteo</i>	Vogels	Bern II
bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Vogels	Bern II
bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Vogels	Bern II
bosuil	<i>Strix aluco ssp. aluco</i>	Vogels	Bern II
braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. curruca</i>	Vogels	Bern II
brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Vogels	Bern II
bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Vogels	Bern II
buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogels	Bern II
casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>	Vogels	Bern II
cetti's zanger	<i>Cettia cetti ssp. cetti</i>	Vogels	Bern II
draaihals	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Vogels	Bern II
duinpieper	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Vogels	Bern II
dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	Vogels	Bern II
dwergstern	<i>Sterna albifrons ssp. albifrons</i>	Vogels	Bern II
engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flavissima</i>	Vogels	Bern II

europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	Vogels	Bern II
fitis	<i>Phylloscopus trochilus ssp. trochilus</i>	Vogels	Bern II
flamingo	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Vogels	Bern II
fluitier	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Vogels	Bern II
geelgors	<i>Emberiza citrinella ssp. citrinella</i>	Vogels	Bern II
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus</i>	Vogels	Bern II
gele kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
geoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	Vogels	Bern II
glanskop	<i>Parus palustris ssp. palustris</i>	Vogels	Bern II
goudhaan	<i>Regulus regulus ssp. regulus</i>	Vogels	Bern II
grasmus	<i>Sylvia communis ssp. communis</i>	Vogels	Bern II
graspieper	<i>Anthus pratensis ssp. pratensis</i>	Vogels	Bern II
graszanger	<i>Cisticola juncidis ssp. cisticola</i>	Vogels	Bern II
grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Vogels	Bern II
grauwe klauwier	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Vogels	Bern II
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata ssp. striata</i>	Vogels	Bern II
groene specht	<i>Picus viridis ssp. viridis</i>	Vogels	Bern II
groenling	<i>Carduelis chloris ssp. chloris</i>	Vogels	Bern II
grote barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. flammea</i>	Vogels	Bern II
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major ssp. pinetorum</i>	Vogels	Bern II
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea ssp. cinerea</i>	Vogels	Bern II
grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Vogels	Bern II
grote stern	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Vogels	Bern II
grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Vogels	Bern II
havik	<i>Accipiter gentilis ssp. gentilis</i>	Vogels	Bern II
heggenmus	<i>Prunella modularis ssp. modularis</i>	Vogels	Bern II
huiszwaluw	<i>Delichon urbica ssp. urbica</i>	Vogels	Bern II
ijsvogel	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Vogels	Bern II
kerkuil	<i>Tyto alba ssp. guttata</i>	Vogels	Bern II

klapekster	<i>Lanius excubitor ssp. excubitor</i>	Vogels	Bern II
klein waterhoen	<i>Porzana parva</i>	Vogels	Bern II
kleine barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. cabaret</i>	Vogels	Bern II
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor ssp. hortorum</i>	Vogels	Bern II
kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus</i>	Vogels	Bern II
kleine plevier	<i>Charadrius dubius ssp. curonicus</i>	Vogels	Bern II
kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Vogels	Bern II
kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Vogels	Bern II
kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Vogels	Bern II
kneu	<i>Carduelis cannabina ssp. cannabina</i>	Vogels	Bern II
koolmees	<i>Parus major ssp. major</i>	Vogels	Bern II
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. macrodactyla</i>	Vogels	Bern II
kraanvogel	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Vogels	Bern II
kruisbek	<i>Loxia curvirostra ssp. curvirostra</i>	Vogels	Bern II
kuifmees	<i>Parus cristatus ssp. mitratus</i>	Vogels	Bern II
kwak	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Vogels	Bern II
kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	Vogels	Bern II
lepelaar	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Vogels	Bern II
matkop	<i>Parus montanus ssp. rhenanus</i>	Vogels	Bern II
middelste bonte specht	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Vogels	Bern II
nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos</i>	Vogels	Bern II
nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Vogels	Bern II
nonnetje	<i>Mergus albellus</i>	Vogels	Bern II
noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Vogels	Bern II
oehoe	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Vogels	Bern II
oeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Vogels	Bern II
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia ssp. riparia</i>	Vogels	Bern II
ooievaar	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Vogels	Bern II

paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Vogels	Bern II
pimpelmees	<i>Parus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Vogels	Bern II
porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Vogels	Bern II
purperreiger	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Vogels	Bern II
putter	<i>Carduelis carduelis ssp. carduelis</i>	Vogels	Bern II
ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogels	Bern II
rietgors	<i>Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus</i>	Vogels	Bern II
rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Vogels	Bern II
rode wouw	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Vogels	Bern II
roerdomp	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Vogels	Bern II
roodborst	<i>Erithacus rubecula ssp. rubecula</i>	Vogels	Bern II
roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata ssp. hibernans</i>	Vogels	Bern II
roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena ssp. grisegena</i>	Vogels	Bern II
roodmus	<i>Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus</i>	Vogels	Bern II
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Vogels	Bern II
sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Vogels	Bern II
slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Vogels	Bern II
snor	<i>Locustella luscinioides ssp. luscinioides</i>	Vogels	Bern II
sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogels	Bern II
spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	Vogels	Bern II
sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia ssp. naevia</i>	Vogels	Bern II
steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogels	Bern II
steltkluit	<i>Himantopus himantopus</i>	Vogels	Bern II
strandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Vogels	Bern II
taigaboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. familiaris</i>	Vogels	Bern II

tapuit	<i>Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe</i>	Vogels	Bern II
tjiftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. collybita</i>	Vogels	Bern II
torenavalk	<i>Falco tinnunculus ssp. tinnunculus</i>	Vogels	Bern II
tuinfluiter	<i>Sylvia borin ssp. borin</i>	Vogels	Bern II
velduil	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Vogels	Bern II
visarend	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Vogels	Bern II
visdief	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Vogels	Bern II
vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus</i>	Vogels	Bern II
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Vogels	Bern II
wielewaal	<i>Oriolus oriolus ssp. oriolus</i>	Vogels	Bern II
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes</i>	Vogels	Bern II
witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Vogels	Bern II
witoogeend	<i>Aythya nyroca</i>	Vogels	Bon I
witte kwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. alba</i>	Vogels	Bern II
woudaap	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Vogels	Bern II
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Vogels	Bern II, Bon I
zwarte mees	<i>Parus ater ssp. ater</i>	Vogels	Bern II
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis</i>	Vogels	Bern II
zwarte specht	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Vogels	Bern II
zwarte stern	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Vogels	Bern II
zwartkop	<i>Sylvia atricapilla ssp. atricapilla</i>	Vogels	Bern II
zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	Vogels	Bern II

Beschermingsregime andere soorten

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep
blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Sporenplanten- varens
groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Sporenplanten- varens
schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Sporenplanten- varens
akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Zaadplanten
akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Zaadplanten
akkerogentroost	<i>Odontites vernus subsp. vernus</i>	Zaadplanten
beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Zaadplanten
berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Zaadplanten
bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Zaadplanten
blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis subsp. foemina</i>	Zaadplanten
bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Zaadplanten
bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus subsp. nemorosus</i>	Zaadplanten
bosdravik	<i>Bromopsis ramosa subsp. benekenii</i>	Zaadplanten
brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Zaadplanten
brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Zaadplanten
breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Zaadplanten
bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Zaadplanten
dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Zaadplanten
dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Zaadplanten
echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys subsp. germanicum</i>	Zaadplanten
franjegentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Zaadplanten
geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Zaadplanten
geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Zaadplanten
getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Zaadplanten
gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Zaadplanten
glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Zaadplanten
gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Zaadplanten

groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Zaadplanten
groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Zaadplanten
grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Zaadplanten
grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Zaadplanten
honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Zaadplanten
kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos subsp. polyanthemoides</i>	Zaadplanten
kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Zaadplanten
karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Zaadplanten
karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zaadplanten
kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zaadplanten
kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zaadplanten
kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Zaadplanten
kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Zaadplanten
knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Zaadplanten
knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Zaadplanten
korensla	<i>Arnosaris minima</i>	Zaadplanten
kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Zaadplanten
kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Zaadplanten
lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>	Zaadplanten
liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Zaadplanten
moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Zaadplanten
muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Zaadplanten
naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Zaadplanten
naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Zaadplanten
pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta subsp. sagittata</i>	Zaadplanten
roggelelie	<i>Lilium bulbiferum subsp. croceum</i>	Zaadplanten
rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Zaadplanten
rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Zaadplanten
ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Zaadplanten
scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Zaadplanten
schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Zaadplanten
smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Zaadplanten
spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Zaadplanten
steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Zaadplanten
stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Zaadplanten
stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Zaadplanten
tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Zaadplanten
tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Zaadplanten
trogamander	<i>Teucrium botrys</i>	Zaadplanten
veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Zaadplanten

vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Zaadplanten
vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Zaadplanten
wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> <i>subsp. campestris</i>	Zaadplanten
wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Zaadplanten
wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Zaadplanten
wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Zaadplanten
zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Zaadplanten
zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp.</i> <i>calaminaria</i>	Zaadplanten
zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>	Zaadplanten
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Insecten-kevers
beekkrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Insecten-libellen
bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Insecten-libellen
donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Insecten-libellen
gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora</i> <i>flavomaculata</i>	Insecten-libellen
gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Insecten-libellen
hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Insecten-libellen
kempense heidelibel	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i>	Insecten-libellen
speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Insecten-libellen
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Insecten- dagvlinders
bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Insecten- dagvlinders
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Insecten- dagvlinders
bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Insecten- dagvlinders
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Insecten- dagvlinders
gentiaanblauwtje	<i>Maculineaalcon</i>	Insecten- dagvlinders
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Insecten- dagvlinders
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Insecten- dagvlinders
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris)</i>	Insecten- dagvlinders
iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>	Insecten- dagvlinders
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Insecten- dagvlinders

kleine ijsvogelvinder	<i>Limenitis camilla</i>	Insecten- dagvlinders
kommavinder	<i>Hesperia comma</i>	Insecten- dagvlinders
sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>	Insecten- dagvlinders
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesparelmoervinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Insecten- dagvlinders
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Insecten- dagvlinders
veldparelmoervinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Insecten- dagvlinders
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Insecten- dagvlinders
europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Kreeftachtigen
beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Vissen
beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Vissen
elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Vissen
gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Vissen
grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vissen
kwabaal	<i>Lota lota</i>	Vissen
alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Amfibieën
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Amfibieën
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Amfibieën
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Amfibieën
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Amfibieën
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Amfibieën
vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Amfibieën
vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Amfibieën
adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Reptielen
hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Reptielen
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Reptielen
ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Reptielen
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
boomarter	<i>Martes martes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
damhert	<i>Dama dama</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
das	<i>Meles meles</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
haas	<i>Lepus europeus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
steenmarter	<i>Martes foina</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren

veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren
gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Zoogdieren-zeezoogdieren
grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Zoogdieren-zeezoogdieren

Vrijgestelde soorten provincie Gelderland

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën en reptielen	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
